

Venstre (Gunnar Fog-Petersen) sagde, at naar man tog Boligforholdene i Betragtning, kunde man egentlig fristes til i Stedet for at give nye Regler for Bebyggelsen at sige: Byg, hvor I vil, og byg, som I vil. Jeg tror, at man vilde komme meget ilde af Sted ved at udstede en saadan Bekendtgørelse; og forstaar jeg det ærede Medlem ret, var heller ikke han Tilhænger af en saadan Tankegang. Jeg tror, at saafremt man bar sig saaledes ad, vilde Forholdene meget hurtigt blive fuldkommen utaalelige, ikke mindst for de paagældende selv, der havde fulgt Parolen: Byg, som I vil, og byg, hvor I vil. Jeg erindrere fra min allertidligste Kommunalvirksomhedstid, da jeg var blevet Byrådsmedlem i Esbjerg, hvor Byggeriet var gaaet meget stærkt for sig, at vi kom i Strid med alle de byggeinteresserede i Kommunen om, hvorvidt Byen skulde have en ordentlig Byggevedtægt eller ikke. Da Kommunen fra at være en Landsby ved Aarhundredskiftet gik over til at være en Købstad, byggede man, hvor man vilde, og som man vilde, og det blev da hævdet meget stærkt, at dette var det eneste rette. Jeg tror ogsaa, at vi vilde have haft svært ved at tilvejebringe en ordentlig Byggevedtægt i Kommunen, hvis der ikke var indtruffet dette, at just som vi forhandlede om Byggevedtægten, brød en stor treetages Bygning sammen. Dens Opførelse var saa vidt fremskreden, at Taget var paa Huset; saa kom der en Periode paa 3—4 Dage med stærk Regn, og dette havde, til Trods for at Taget var paa Huset, den Virkning, at det bogstavelig talt sank sammen. Men det værste var, at det begravede 6 Arbejdere, og de blev der. Efter at det var sket, ophørte Diskussionen om, hvorvidt man i Esbjerg skulde have Lov til at bygge, som man vilde, og hvor man vilde, og det var en Lykke for Kommunen at faa ordnede Byggeforhold. Det at bygge, som man vil, og hvor man vil, hører ikke nogetsteds hjemme i ordnede Samfund. Vi er nødsaget til at have Indseende med Byggeriet. Men dermed er naturligvis ikke sagt, at man i Tider som disse, hvor det i Forvejen er dyrt, skal skærpe Betingelserne for at kunne bygge; man skal lempe sig saa vidt, det overhovedet er muligt, men dog ikke anderledes, end at de offentlige Institutioner, som skal laane Penge i de paagældende Ejendomme, fortsat med Tillid kan gøre det. Jeg tror, at hvis man slappede Byggebestemmelserne mere end paa nogle enkelte Punkter, vilde Kreditforeninger og andre Institutioner, der skal give Laan, meget hurtigt se sig nødsaget

til for det første at give meget mindre Laan, for det andet at give dem paa kortere Sigt og maaske for det tredje i nogle Tilfælde slet ikke at yde Laan.

Jeg vil i denne Forbindelse sige, at jeg tror ikke, vi har en højere Byggestandard i Danmark, end man har i andre Lande, der staar paa samme kulturelle Højde som vi. Jeg kan give et Eksempel derpaa, hentet fra vort Naboland Sverige. Der var i Sommer Tale om — der er for Resten Tale om det endnu —, at vi skulde tillade, at der byggedes Træhuse her i Danmark. I den Anledning rejste jeg et Par Dage op til Stockholm og andre Byer i Sverige for at se, paa hvilken Maade man byggede der. Jeg fik det sikre Indtryk, at Byggestandarden i Sverige er over Byggestandarden i Danmark, at man i Almindelighed i Sverige gør mere for at opnaa gode Boliger ogsaa for den jævne Del af Befolkningen, end man gør her i Landet. Man bygger navnlig i det nordlige Sverige almindeligvis Træhuse, særlig naar Talen ikke er om høj Bebyggelse, men man maa paa ingen Maade tro, at denne Træhusbebyggelse er nævneværdigt billigere i Sverige end Stenhusene. Man anvender den yderste Flid og Omhu for at faa disse Træhuse gjort saa lune og saa holdbare som muligt, og man regner i al Almindelighed i Sverige, at et saadant Træhus, vel vedligeholdt, kan holde omtrent i samme Antal Aar som et Stenhus. Ser man paa den indre Udstyrelse af Husene med Hensyn til Badeindretning og Skabe, som man installerer paa forskellige Steder for at gøre det bekvemt for Beboerne, er der ingen Tvivl om, at Byggestandarden er højere i Sverige for den jævne Bebyggelses Vedkommende end i Danmark, og jeg tror, at vi bortset fra de ubehagelige, jeg kan sige næsten ulykkelige, øjeblikkelige Tilstande skal vogte os for at sætte vor Byggestandard ned; jeg tror, vi i det lange Løb vilde tabe derved.

Den ærede Ordfører for det radikale Venstre gjorde nogle Bemærkninger om § 9, hvori der opstilles Regler for, hvorledes Erstatningsbeløbene skal fastsættes. Jeg er selvfølgelig villig til at forhandle om en Ændring af § 9, men jeg finder egentlig, at Bestemmelsen er fyldestgørende. Der er jo baade en Under- og en Overinstans, og jeg synes, at alle Hensyn er iagttaget paa en saadan Maade, at man maa sige, der er skabt den bedst mulige Betryggelse for, at de uvildige Mænd, som skal skønne over, hvad der skal ydes i